

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

เรื่อง “วรรณกรรมนำความคิด (๑)”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์
ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

เกมส์

๒.

เกม

คำไทยใช้ให้ถูก

เกม

[เกม] หมายถึง

น. การแข่งขันที่มีกติกากำหนด เช่น เกมกีฬา, การเล่นเพื่อความสนุก เช่น เกมคอมพิวเตอร์ โดยปริยายหมายถึงการแสดงที่ใช้กลวิธี หรือ เล่ห์เหลี่ยมเพื่อหักล้างกัน เช่น เกมการเมือง

ทบทวน

ความรู้เดิม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์

ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ และฟ้าผ่า

คำถามจุดประกายความคิด

ปรากฏการณ์ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ ฟ้าผ่า
สามารถพิสูจน์ได้หรือไม่ว่าเกิดจากอะไร

อ่านบทร้อยกรอง

ระบำสายฟ้า
รามสูรเห็นแล้ว
เปรี้ยงเปรี้ยงก้องนภา
แวบวับวาบไว

เมฆลาล่อแก้ว
ขว้างขวานเข้าใส่
ฟ้าผ่าใช้ไหม
แสงอะไรเอ๋ย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายคำศัพท์จาก
เรื่อง บทเห่เรื่องจับระบำได้
๒. เขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้จาก
เรื่อง บทเห่เรื่องจับระบำได้
๓. เห็นความสำคัญของการศึกษาวรรณกรรมไทย

เพิ่มเติม

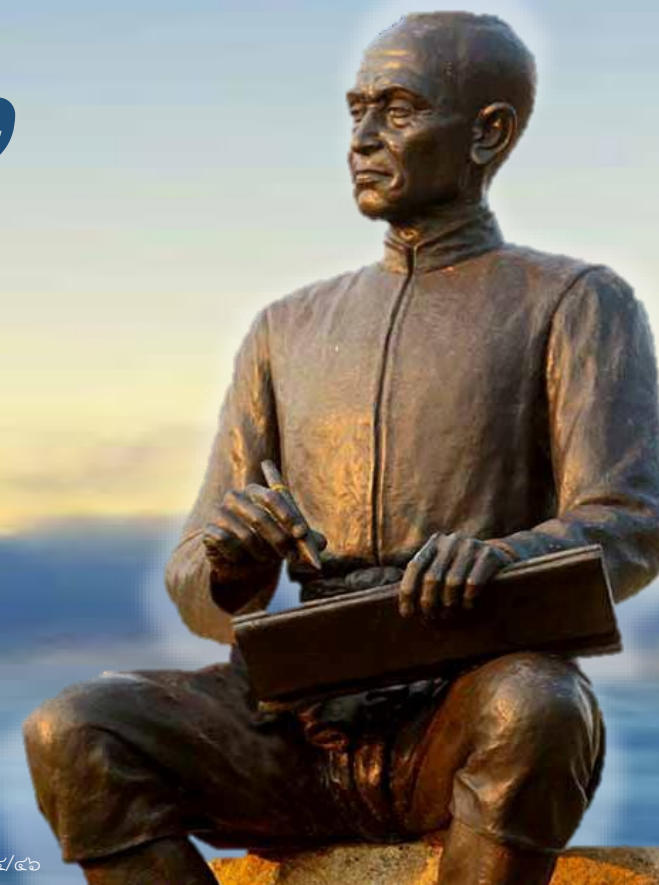
ความรู้ใหม่

นักเรียนจำบุคคลในภาพนี้ได้หรือไม่

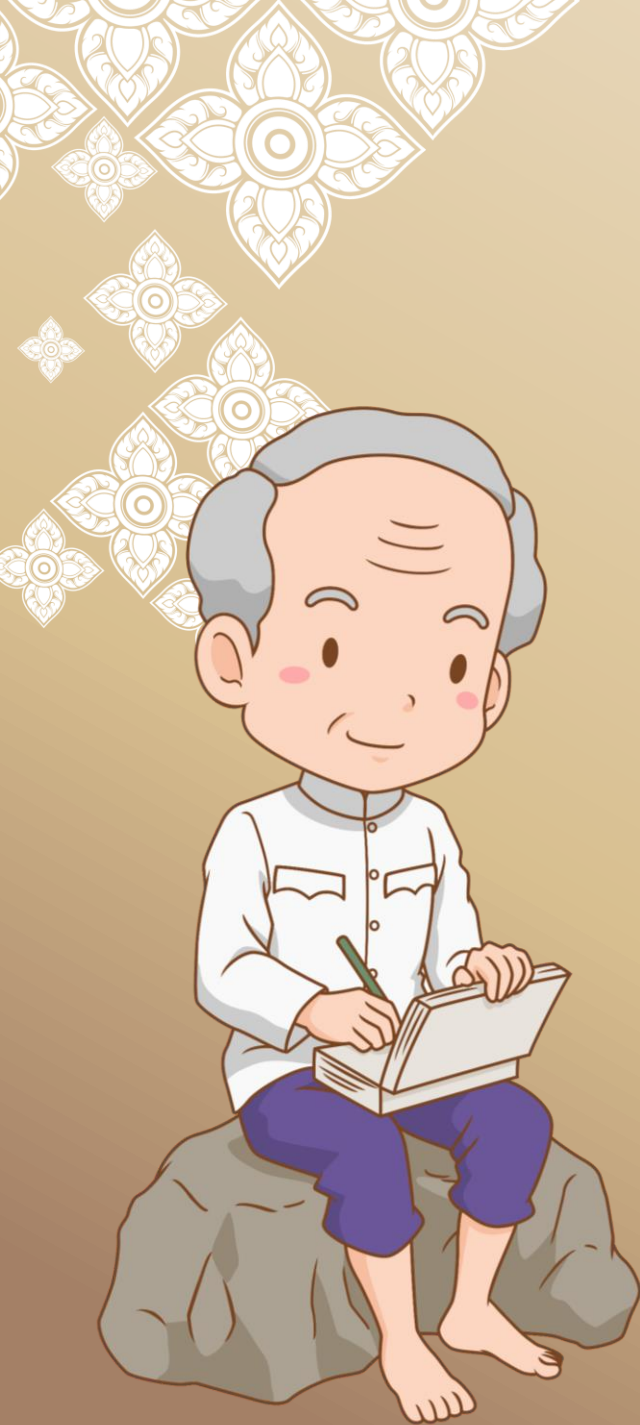
“สุนทรภู่”

บทเห่เรื่อง

จับระบำตำนานเมขลารามสูร

ความเป็นมา

กรมพระยาตำราจราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า
“สุนทรภู่” ได้แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ใช้สำหรับ
เท่กลุ่มพระราชธิดาและพระราชโอรสกับเจ้านายชั้นสูง
ในพระบรมมหาราชวัง

บทเห่กล่อมพระบรรทม

คือ บทเห่กล่อมสำหรับเจ้านายที่ทรงพระเยาว์
ใช้เวลาเฝ้าพระอุ้ให้บรรทม สุนทรภู่นำเนื้อความจาก
เรื่องในวรรณคดีบ้าง เรื่องตำนานบ้าง มาแต่งเป็น
เนื้อร้องสำหรับเห่เป็นทำนองขับกล่อม แต่งเป็น
คำประพันธ์คล้ายกาพย์ยานี ๑๑

บทเห่กล่อมพระบรรทม ๔ เรื่อง

๑. เห่เรื่องกากี

๒. เห่เรื่องพระอภัยมณี

๓. เห่เรื่องโคบุตร

๔. เห่เรื่องจันระบำ

An illustration depicting a scene from Thai mythology. In the foreground, a large, muscular green-skinned demon with a fierce expression, wearing a golden crown and purple loincloth, is shown in a dynamic, lunging pose. In the background, a woman in traditional Thai attire is flying through a stormy sky with swirling blue and purple clouds. A golden, horn-like object is also visible in the air. The overall style is reminiscent of traditional Thai art with a modern, illustrative touch.

เห็นเรื่องจับระบ้า

เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ
และฟ้าผ่า ผ่านตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาตามความเชื่อ
ของคนไทย

อ่านบทเห่กล่อมพระบรรทม

“เห่เรื่องจับระบำ”

หน้า ๗๗-๘๑

จากหนังสือวรรณคดีลำนํ้า ป.๔

กล่าวถึงนางมณีเมขลากำลังเล่นลูกแก้ววิเศษ

๑ เหน่เอยนางเอก

ลอยเร่ในเมฆา

๑ โยนเล่นเห็นแก้ว

ลอยฟ้าเวหาหา

๑ ทรงเครื่องเรื่องจรัส

ชูช่วงดวงมณี

มณีเมขลา

ถือจินดาตั้งดวงดาว

สว่างแววามาว

รูปร่างกับกนิรี

อร่ามรัศมีฉวี

เลื่อนลอยลีลามา

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๗๗

นางมณีเมขลากำลังเล่นลูกแก้ววิเศษ

๑ เลียบรอบขอบทวีป

เซยชม **ยมนา**

๑ ครั้นปัจฉิม **คิมหันต์**

ฟ้าคำรนฝนฟู

๑ ลอยล่องละอองอาบ

เคยร่ำระบำเบน

อยู่กลางกลีบเมฆา

เฝ้ารักษา **สินธุ**

ถึง **วสันตฤดู**

เสียงซู่ซู่สาตเซน

กระสินธุ์ ซาบทรวงเย็น

ล่อเล่นกับ **เทวัญ**

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๗๗

นางมณีเมขลากำลังระบำลูกแก้ววิเศษกับเทวดา

๐ ชูแก้วแววสว่าง
ล่อเลี้ยวเกี่ยวพัน

๐ ฉวยจุดยุดหยอก
โยนแก้วแววสว่าง

รำด้วยนางสาวสวรรค์
พวงเทวัญกั้นกาง

สัพยอกเย้านาง

ให้เนตรพรางพรายเอย

กล่าวถึงรามสูรเจอมณีเมขลากำลังล่อแก้ว

๑ เหยยเห่นาม

มีมือถือขวาน

๑ หน้าเขี้ยวเขี้ยววงอก

เมืองสวรรค์ชั้นอินทร์

๑ เลี้ยวรอบขอบ**พระเมรุ**

เห็นนางเอกเมขลา

เทพรามสูรमार

อยู่วิมานมณีนิล

สีเหมือนดอก**อินทนิล**

เกรงสิ้นทุกเทวา

ตรวจตระเวนเวหา

โยนจินดาตั้งเปลวเพลิง

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๘๐

รามสูรคิดอยากได้ลูกแก้วของมณีเมขลา

๑ กับสุรางค์นางสวรรค์
จับระบำทำเซิง

๒ คิดจะใคร่ได้แก้ว
แกว่งขวานชาญไชย

๓ ต่างวิ่งหึ่งกรับ
กล้วยักษ์นักหนา

ฝูงเทวัญบรรเทิง
รื่นเริงบรรเทิงใจ

เลิศแล้วแว่วไว
โลดไล่เทวา

โชนทัບรำมะนา
หลบหน้าหนีไป

รามสูรขว้างขวานใส่มณีเมขลา

๑ เมฆลากล้าแก่ล้า

โยนสว่างเหมือนอย่างไฟ

๑ หน้ามิตฮีดฮาด

แค้นนางขว้างขวาน

๑ ฤทธิ์แก้วแคล้วคลาด

โลดไล่ไขว่คว้า

ล่อแก้วแววไว

ปลาบยับน์เนตรขุนมาร

กริ้วกราดโกรธทยาน

เปรี้ยงสะท้านโลกา

ยิงกริ้วกราดโกรธา

เมฆาล่อเวียน

มณีเมขลาหลบขวานรามสูรไปมา

๑ ยักษ์โถมโจมตี

หลีกถนัดฉวัดเฉวียน

๑ เปรี้ยงเปรี้ยงเสียงขวาน

ไถ่นางกลางฝน

๑ นवलนางนั้นช่างล่อ

เวียนไวไปมา

นางก็โยนวิเชียร

ล่อเวียนวงวน

ก้องสะท้อนสากล

มีดমনในเมฆา

รุ่งอรอรารา

ในจักรราศีเอย

วรรณคดีลำนำ ป.๔ หน้า ๘๑

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๙ เรื่อง
แผนภาพความคิดสรุปความรู้
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
และบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำสั่งแจ้งการทำใบงานที่ ๙
เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๙
เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน
เรื่อง “ระบำสายฟ้า”

ประวัติผู้แต่งบทเห่กล่อม
พระบรมม

เหตุการณ์สำคัญในเรื่อง

ความรู้ที่ได้รับ

คุณค่าของเรื่อง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

ประวัติผู้แต่งบทเห่กล่อม
พระบรมม

เหตุการณ์สำคัญในเรื่อง

ระบำสายฟ้า

ความรู้ที่ได้รับ

คุณค่าของเรื่อง

สรุป

บทเรียน

แนวคำตอบใบงานที่ ๙

ประวัติผู้แต่งบทเห่กล่อม พระบรมม

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงสันนิษฐานว่า “สุนทรภู่” ได้แต่ง
ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ ใช้สำหรับ
เห่กล่อมพระราชธิดาและ
พระราชโอรสกับเจ้านายชั้นสูง
ในพระราชวัง

เหตุการณ์สำคัญในเรื่อง

๑. นางเมขลาได้ออกมาระบำ
ล่อแก้ว ทำให้เกิดแสงแววับบนท้องฟ้า
เวลาฝนตก
๒. รามสูรโกรธนางเมขลาจึงจับ
นางและใช้ขวานขว้างไปมา ทำให้เกิด
เสียงฟ้าผ่าเวลาฝนตก

แนวคำตอบใบงานที่ ๙

ความรู้ที่ได้รับ

บทเห่กล่อมพระบรรทมให้ความรู้เกี่ยวกับตำนานสายฟ้าของไทยในแง่ของตำนานหรือเรื่องเล่าที่นอกเหนือจากการอธิบายตามปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์

คุณค่าของเรื่อง

๑. ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินกับเนื้อหา
๒. บทร้อยกรองมีความไพเราะกินใจ แสดงให้เห็นความสามารถของผู้แต่ง

ก่อนจากกันวันนี้

ฝากให้นักเรียนอ่านทบทวนเนื้อหา
บทแห่งเรื่อง “จับระบำนํ้า”

หน้า ๗๗-๘๑

หนังสือวรรณคดีลำนํ้า ป.๔

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. หนังสือวรรณคดีลำนำ ป.๔
๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แผนภาพโครงเรื่อง
๓. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง สรุปข้อคิดพินิจใช้

บทเรียนครั้งต่อไป

“วรรณกรรมนำความคิด (๒)”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

